

Το κείμενο που ακολουθεί γράφτηκε από τις μαθήτριες του Β2 Ευθυμίου Έλενα και Κονάκη Ελένη που παρακολούθησαν με τους συμμαθητές τους την ταινία “Ο κύκλος των χαμένων ποιητών” και την σχολίασαν με τον δικό τους τρόπο.

Η παραίτηση “Άδραξε την μέρα” : επιθυμητός στόχος ή ουτοπία στην σημερινή πραγματικότητα;

Ο σχολικός χώρος είναι το μέρος όπου το άτομο κοινωνικοποιείται, μαθαίνει, ανακαλύπτει στοιχεία του εαυτού του και αποκτά ανεκτίμητες εμπειρίες. Οι άνθρωποι που εργάζονται για να βοηθήσουν στην πραγματοποίηση των προαναφερθέντων, οι καθηγητές, ως ενήλικοι που έχουν βρεθεί στη θέση των παιδιών, καλούνται να μεταλαμπαδεύσουν τις γνώσεις τους και να συνεργαστούν επιτυχώς με τους μαθητές, οι οποίοι χρειάζονται σωστή καθοδήγηση. Οι σχέσεις μαθητών και διδασκόντων αποτελούν μείζον ζήτημα, διότι επηρεάζουν την στάση του παιδιού ως προς το σχολείο, την κοινωνία, τους κανόνες, τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματά του. Το σχολείο παρέχει σημαντικά μαθήματα ζωής, τα οποία αν δε γίνονται βασισμένα στον αλληλοσεβασμό, θα έχουν αρνητικά αποτελέσματα.

Στα πλαίσια της δράσης «Βελτίωση των σχέσεων εκπαιδευτικών –μαθητών» προβλήθηκε στην τάξη μία ταινία με τίτλο “Ο κύκλος των χαμένων ποιητών”. Η ταινία διαδραματίζεται σε μία εποχή κατά την οποία το σχολικό κλίμα χαρακτηριζόταν από αυστηρότητα και μεροληψία. Η αποστασιοποιημένη στάση του καθηγητή ήταν δεδομένη και καθόλου παράξενη. Αντίθετα, οποιαδήποτε προσπάθεια για διαμόρφωση ουσιαστικής και υγιούς σχέσεως μαθητή και καθηγητή ήταν ανησυχητικό γεγονός. Συγκριτικά με τα σημερινά δεδομένα, είναι εμφανές πως δεν υπάρχουν έντονες ομοιότητες.

Πρώτα από όλα, οι εκπαιδευτικοί του σχολείου στην ταινία φαίνεται να έχουν αυστηρά τυπικές σχέσεις με τους μαθητές. Στις σκηνές όπου πραγματοποιούνται μαθήματα είναι σαφής η ψυχρότητα με την οποία αντιμετωπίζουν οι καθηγητές τα παιδιά καθώς ακολουθούν αυστηρά το πρόγραμμα τους χωρίς να τους απασχολεί η ουσιαστική εκπαίδευση. Γίνεται αντιληπτή η μηχανική μέθοδος διδασκαλίας που χρησιμοποιούν καθώς δεν υπολογίζουν τις επιθυμίες των μαθητών, τα ενδιαφέροντα και τις πιθανές κλίσεις τους τις οποίες δεν θέλουν καν να γνωρίζουν. Οι καθηγητές προσπαθούν να χειραγωγήσουν τους μαθητές ώστε να μοιάσουν όλοι στο πρότυπο μαθητή για την εποχή. Διακατέχονται λοιπόν από αυστηρότητα και σοβαρότητα χωρίς την παραμικρή ενσυναίσθηση και αγωνία για τα προβλήματα και τα όνειρα των παιδιών.

Από την άλλη πλευρά, οι μαθητές είναι εμφανές ότι δέχονται πίεση. Η οικογενειακή τους κατάσταση είναι παρόμοια της σχολικής και περιορίζονται οι ικανότητες τους για να λειτουργήσουν δημιουργικά όπως πραγματικά θέλουν. Ακολουθούν πιστά το σχολικό πρόγραμμα χωρίς να παρεκκλίνουν και τηρούν τους κανόνες. Είναι τυπικοί και αφοσιωμένοι στα μαθητικά τους καθήκοντα. Παρ’ όλα αυτά, εκτός της σχολικής αίθουσας φαίνεται πως δεν είναι ευχαριστημένοι από την υπάρχουσα κατάσταση.

Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνει ο ενθουσιασμός τους για τον τρόπο διδασκαλίας του νέου καθηγητή του σχολείου. Χρησιμοποιεί προοδευτικές μεθόδους για την εποχή προσπαθώντας να εμβαθύνει σε πιο ουσιαστικά θέματα από τα συνηθισμένα που καλούνται οι μαθητές να ασχοληθούν. Ενδιαφέρεται και δίνει έμφαση στις προσωπικές ανάγκες και επιθυμίες των μαθητών.

Δυστυχώς, ο ριζοσπαστικός για την εποχή εκπαιδευτικός του σκοπός, επιφέρει αντιδράσεις από τους υπόλοιπους καθηγητές. Ο συγκεκριμένος εκπαιδευτικός καταφέρνει να αναπτύξει σχέση σεβασμού με τα παιδιά, κάτι που δεν έχουν συνηθίσει καθώς ο ίδιος ο διευθυντής του σχολείου όταν το έκρινε απαραίτητο χτυπούσε τους μαθητές. Οι καθηγητές λοιπόν αντί να παραδειγματιστούν, θεωρούν απειλή τη μέθοδο αυτή και συνεχίζουν να φέρονται με αυταρχικότητα στα παιδιά, τα οποία δεν αντιδρούν μέχρι στιγμής επειδή έχουν μάθει ότι η άποψη τους δεν υπολογίζεται και αγνοείται.

Στις μέρες μας η ύπαρξη κανόνων δεν συνδέεται με την αυταρχικότητα και την καταπίεση στον σχολικό χώρο. Οι καθηγητές συνεργάζονται με τους μαθητές, υπολογίζουν και σέβονται τις απόψεις τους. Σαφέστατα δεν λειτουργούν όλοι οι εκπαιδευτικοί με τον ίδιο τρόπο, όμως κατά βάση οι σχέσεις έχουν τα εφόδια να είναι επικοινωνιακές.

Το θέμα της ταινίας όμως στηρίζεται σε πραγματικά γεγονότα που συμβαίνουν και στα σχολεία της χώρας μας. Όλοι μας όταν την παρακολουθήσαμε, παραλληλίσαμε τη συμπεριφορά των υπολοίπων καθηγητών με εκείνη που έχουμε συναντήσει σε παρόμοιες εμπειρίες από τη δική μας μαθητική ζωή. Πρόκειται για ελάχιστα άτομα χωρίς παιδαγωγική κατάρτιση που αδυνατούν να μας διδάξουν με ουσιαστικό τρόπο την ύλη, που πολλές φορές μας συμπεριφέρονται ψυχρά και απόμακρα και όχι μόνο δεν κάνουν το μάθημα πιο διαδραστικό, ζωντανό και συγχρόνως κατανοητό αλλά το διακρίνει ένας πληκτικός μονόλογος ο οποίος συνήθως συνοδεύεται με τις γνωστές σε όλους φράσεις: «αυτά μπαίνουν στις εξετάσεις» ή «έτσι μπαίνουν τα θέματα στις Πανελλήνιες». Εμείς όμως χρειαζόμαστε δασκάλους με όραμα, ευαισθησία και συναισθηματική νοημοσύνη. Δασκάλους που θα γίνουν τα πρότυπά μας και θα μας εμπνεύσουν. Εννοείται πως υπάρχουν καθηγητές που νοιάζονται να μας μεταδώσουν έννοιες βαθύτερες, μας προσφέρουν ερεθίσματα και θέλουν να έχουν μια πιο ουσιαστική σχέση με τους μαθητές διδάσκοντας ταυτόχρονα την ύλη του αναλυτικού προγράμματος.

Η ταινία που παρακολουθήσαμε μας ξύπνησε την ανάγκη που έχουμε για μάθημα αντισυμβατικό, που πάει κόντρα σε ένα κατεστημένο που δεν έχει αλλάξει εδώ και χρόνια. Έχουμε ανάγκη για μάθημα ουσιώδες, που θα μας ξυπνήσει και θα μας κάνει να ξεχάσουμε πως «κάνουμε μάθημα». Εάν αναλογιστείτε πως γίνονται τα μαθήματα σε ένα τυπικό ελληνικό σχολείο θα καταλάβετε και μόνοι σας ότι όλα διδάσκονται σε ένα θεωρητικό επίπεδο όπου λείπει εντελώς η βιωματική προσέγγιση. Και ποιο είναι το αποτέλεσμα; Μπαίνουμε σε πανεπιστήμια χωρίς να έχουμε βασικές πρακτικές γνώσεις. Και ρωτάμε: «Είναι σωστό να μπαίνουμε σε σχολές όπως η ιατρική χωρίς να έχουμε διδαχθεί βασικά μαθήματα ανατομίας;»

Όλα τα παραπάνω είναι φαινόμενα που συμβαίνουν και θα συμβαίνουν. Εάν όντως οι καθηγητές ενστερνίζονται τη φιλοσοφία του “Carpe - diem” και εάν θέλουν να μας

βοηθήσουν, ας προσπαθήσουμε όλοι να χτίσουμε γερές βάσεις προετοιμάζοντας μέσα από τα σχολεία μας τους εν δυνάμει ενεργούς πολίτες αυτής της κοινωνίας. Κατανοούμε και συμμεριζόμαστε, σαν μαθητές, το γεγονός ότι το εκπαιδευτικό μας σύστημα με τη μορφή του δεν αφήνει περιθώρια για πιο ουσιαστικό μάθημα από αυτό που μας προσφέρεται ήδη, αλλά πιστεύουμε ότι εάν γίνει συλλογική και συντονισμένη προσπάθεια ίσως να μπορέσει να αλλάξει αυτό.

Πολλοί καθηγητές εκφράζουν αυτές τις θεωρητικές απόψεις για μια παιδεία στηριγμένη σε σύγχρονες πρακτικές διδασκαλίας που μπορούν να βοηθήσουν τον μαθητή να ανακαλύψει με επικοινωνιακό τρόπο την γνώση. Δυστυχώς όμως στην πράξη αποδεικνύεται πως η εφαρμογή τους χωλαίνει, όταν έρχεται αντιμέτωπη με τη σχολική ελληνική πραγματικότητα που αδυνατεί να αποτινάξει τη νοοτροπία του παρελθόντος.